

De theologieopleiding van Fontys

Zo nu en dan plaatsen wij een berichtje over de gang van zaken binnen één van de theologieopleidingen waarmee wij als stichting te maken hebben. Dit maal de opleiding van de Fontys Hogeschool Theologie Levensbeschouwing.

Fontys verzorgt het HBO-onderwijs in de katholieke theologie. De school heeft vier lesplaatsen: in Amsterdam en Tilburg in voltijd en deeltijd, in Hengelo en Sittard in deeltijd. Bij de invoering enige jaren geleden van de Bachelor- en Masterstructuur in het hoger onderwijs is de oude 2^e graad opleiding (MO-A) omgezet in een vierjarige Bachelor, en de 1^e graad (MO-B) in een driejarige Masteropleiding. In de Bachelor kiest de student na een ongedeelde propedeuse voor de afstudeerrichting leraar godsdienst – levensbeschouwing 2^e graad of voor de richting pastoraal werk (met daarbinnen de mogelijkheid van een specialisatie geestelijke verzorging). De Master vervolgopleiding heeft de afstudeerrichting leraar godsdienst – levensbeschouwing 1^e graad, met daarbinnen de mogelijkheid van een differentiatie pastoraal werk.

Studenten die na hun studie in het pastoraat van de katholieke kerk willen werken moeten zowel de Bachelor- als de Masteropleiding hebben voltooid. De opleiding pastoraat wordt namens de bisdommen Breda, Groningen, Haarlem, Utrecht en Rotterdam gesuperviseerd door de stichting Katholieke Theologie Opleidingen (KTO).

Voor de omzetting destijds van de 2^e en 1^e graad opleiding in een Bachelor-Master structuur waren geen ingrijpende wijzigingen in het curriculum nodig. Binnen de Masteropleiding wordt, naast een intensieve stage, nu van de studenten gevraagd om ten behoeve van hun afstudeeropdracht een praktijkgericht onderzoek te verrichten.

Ingrijpender voor het onderwijsleerplan is de, op instigatie van het ministerie van onderwijs, door Fontys voor al haar opleidingen doorgevoerde onderwijsvernieuwing door invoering van competentie gericht onderwijs. In dit sterk op projectmatig werken ingerichte onderwijsconcept wordt niet meer gewerkt met de eindtermen van de vakdisciplines en het direct beroepsgerichte onderwijs, maar met aan het beroepsprofiel ontleende competenties (vakbekwaamheden van het toekomstige beroep) waarover de student op het einde van zijn opleiding moet beschikken. In het leerplan wordt via leerlijnen zoals de conceptuele (deels ontleend aan de vroegere vakdisciplines), de vaardigheid en de ervaringsreflectie leerlijn gewerkt aan integratie van het geleerde in een regelmatig te vervaardigen beroepsproduct. Een geregelde voortgang van de studie wordt begeleid in intensieve studieloopbaanbegeleiding. Deze onderwijsvernieuwing is twee jaar geleden ingezet en nog lang niet voltooid.

De HBO-Theologie heeft eind vorige en begin deze eeuw een sterke groei doorgemaakt. Een groei die nu tot stilstand is gekomen. Het aantal deeltijdstudenten is sterk gedaald, het aantal voltijdstudenten licht gestegen. Forse bezuinigingen moeten worden doorgevoerd. Besloten werd om de Masteropleiding slechts in Amsterdam en Tilburg te verzorgen. Daarnaast is ook besloten – onder meer om een grotere doelgroep van geïnteresseerden te kunnen bereiken – om de opleiding tot het pastoraat op te nemen in een bredere Bacheloropleiding van katholieke theologie die het mogelijk moet maken om ook op te leiden voor andere dan de pastorale beroepen. De lerarenopleiding blijft ongewijzigd.

Dit laatste besluit, gevoegd bij de nog niet voltooide invoering van het competentiegerichte onderwijs, stelt de opleiding voor een geweldige krachtsinspanning.

Vanuit onze stichting wensen wij Fontys veel wijsheid toe. In de hoop dat de nieuwe opzet, evenzeer als tot nu toe, zal leiden tot de opleiding en vorming van bekwame pastores voor onze kerk.

Piet Hein Dieben

Uit de reeks: 'Wat betekent deze theologiestudie voor mij?'

Met veel plezier volg ik de theologiestudie aan de Fontys Hogeschool op de lesplaats in Hengelo. Ik zit op dit moment in het tweede jaar en mijn rugzak die ik zo graag wilde vullen begint een aardige bodem te krijgen. Voor mijzelf vallen vele stukjes van de puzzel op hun plek. Intuïtief voelde en deed ik aardig wat zaken in de parochie en nu komt daar de achtergrond bij, dat maakt het werken gemakkelijker. Er worden niet alleen achtergronden gegeven zoals in kerkgeschiedenis en exegese maar ook vaardigheden worden ontwikkeld. Zo zijn we op dit moment bezig met een brochure over liturgie. Hieraan wordt gewerkt in groepjes van 4 personen zodat ook samenwerken aangeleerd wordt naast de theorie over de liturgie. Ook pastorale gespreksvoering komt aan de orde en hoe je hier een verslag van maakt zodat je aan zelfreflectie kunt doen.

Voor mijzelf geeft het verbreding van mijn horizon, verdieping van mijn leven waarin God al een grote plek had, maar ik ben nu beter in staat daarvan te getuigen. Dat uit zich met name in het voorgaan in het Verpleeghuis te Zevenaar, waar ik op vrijwillige basis 1x per 5 weken voorga in de weekendviering. Het contact met de zieke en de dementerende medemens is heel bijzonder. Ik voel mij daar goed op mijn plek en wordt door de aanwezige professionals gesteund in mijn werk. Ook wat de studie betreft kan ik op hen een beroep doen. Sinds twee maanden mag ik met een afdeling dementerenden die door een verbouwing op een tijdelijk adres wonen eenmaal per maand een gebedsviering houden. Dit geeft veel voldoening bij zowel bewoners als mijzelf. Door deze ervaring heb ik besloten om straks de kant van de Geestelijke Verzorging op te gaan, en ik hoop in het 4^e jaar mijn stage te kunnen lopen in een ziekenhuis/ verpleeghuis en na afronding van de studie op een werkplek in deze sector. Het 2^e jaar zit er bijna op een aantal werkstukken moeten nog gemaakt worden net als een tentamen maar ik kijk al weer uit naar de vakken die in het 3^e jaar komen. Mijn nieuwsgierigheid neemt allen maar toe!

Bovenstaand stukje schreef ik twee jaar geleden. Op dit moment ben ik vierdejaars voor de bacheloropleiding. In een mensenleven kunnen vele veranderingen plaats vinden. Vorig jaar ben ik gevraagd om les te komen geven op een middelbare school (havo/ vwo). Hier ben ik op ingegaan en met veel plezier heb ik het afgelopen jaar les gegeven in het vak levensbeschouwing. Het plezier hierin is zo groot dat ik tevens de lerarenvariant ben gaan volgen. Ik heb stage gelopen in een grote stadsparochie. Daar heb ik een Geloven-nu groep begeleid en meegeholpen bij de voorbereiding op de Eerste Communie van kinderen en hun ouders. De afsluiting van de Bachelorfase zal plaats vinden tussen november en februari. Ondertussen ga ik beginnen aan de Masteropleiding te Amsterdam, want die nieuwsgierigheid blijft!

Yvonne Bremer-Claassen

Bestuursleden:

Prof. Dr. J.B.M. Wissink, voorzitter

Dhr. P.A. Moons, penningmeester

Mevr. V.V. Huijgen, secretaris

Dhr. Drs. H.P.M. Dieben

Zr. R. Plat

Mevr. Dr. W.C.G. van Wieringen